וי"א השביעית לא הפסידה כלום א ואם פרח מן המתות לכולן הרי כולן ימותו: ד ב קן סתומה וקן מפורשת פרח מן הסתומה למפורשת יקח זוג לשני חזר או שפרח מן המפורשת ראשון הרי כולן ימותו: ה ג חטאת מכאן ועולה מכאן וסתומה באמצע פרח מן האמצע לצדדין אחד הילך ואחד הילך לא הפסיד כלום אלא יאמר זה שהלך אצל חטאות חטאת וזה שהלך אצל עולות עולה חזר לאמצע האמצעיים ימותו אלו יקרבו חטאות ואלו יקרבו עולות חזר [א] או שפרח מן האמצע לצדדין הרי כולן ימותו: ד אין מביאין תורין כנגד בני יונה ולא בני יונה כנגד תורין כיצד האשה שהביאה חטאתה תור ועולתה בן יונה תכפול ותביא עולתה תור [ב] [עולתה תור] וחטאתה בן יונה תכפול ותביא עולתה בן יונה בן עזאי אומר הולכין אחר הראשון [ג] ה האשה שהביאה חטאתה ומתה יביאו יורשין עולתה עולתה ומתה לא יביאו יורשין חטאתה:

הדרן עלך קן סתומה

ו **במה** ו דברים אמורים בכהן הנמלך ז אבל בכהן שאינו נמלך אחת לזו ואחת לזו שתים

קן אחת ובשלישית קן אחת. ופי' הרב רבינו [ד] יעקב הלוי כי נראה לו דמשום גזרה פסולה קן אחת בחזרתו כמו בהליכתו קן אחת כיון דנשאר קינין מרביעית ואילך נפסלו שני קינין אחד בהליכה ואחד בחזרה גזרינן כמו כן בשלישית ובשניה אבל שביעית לא נפסל כי אם קן אחד דלא הלך ממנה כי אם פרידה אחת בחזרה ואילו בהליכה לא נפסל בה כלום ולא נחסר ממנה דבר: **פרח וחזר.** לאו אראשונה ושניה קאי דכיון דאין להם כלום [ה] א"כ מתים ואם פרח אחד מהן בשאר קינין ימותו כולן כדתנן בסמוך ואם פרח מבין המתות לכולם ימותו כולם אלא קאי אשלישית שפרח ממנה לרביעית לחמישית לששית ולשביעית וחזר משביעית לששית וכן עד שלישית הרי מן השביעית חסר ב' פרידין אחת בחזרה ראשונה ואחת בחזרה שניה ואין כשר בשביעית רק ה' פרידין לעולה וה' פרידין לחטאת דאי עביד ששה עולות שמא השתים שהלכו ממנה יהיו קריבין עולות הרי ח' עולות ואין ט' קינין יותר מז' עולות ומן הששית חסר ד' פרידין ב' בפריחה וחזרה ראשונה וב' בשניה ואין כשר בששית רק ב' פרידין לעולה ושני פרידין לחטאת דאי עביד ג' עולות דילמא הארבעה אשר הלכו ממנה נעשו עולות הרי ז' עולות ואין יכולין לעשות בשש קינין רק ששה עולות וכן חמישית חסר ממנה ד' פרידין ב' שהלכו בששית וב' ברביעית ואין כשר בחמישית רק פרידה אחת לעולה ופרידה אחת לחטאת וכמו כן קשיא נכאן כיון דרביעית אין לה כלום היה יכול להקריב [ו] בחמשה ג' עולות וג' חטאות דהי נמי אותן שהלכו [ז] כולן עולות או חטאות מה בכך הרי אין כאן כי אם חמש ולפ"ז שהחמישית אין לה אלא אחת הרי יכולה להקריב ברביעית ב' עולות וב' חטאות אלא גזרינן בכל פריחה וחזרה שני קינין ואין לחלק ביניהם גזירה בו אטו בו וכי פרחה וחזרה פעם שלישית אין להם כלום לבד השביעית שיש לה ד' [ח] כמו כן גזרינן בכל פריחה וחזרה ב' קינין: **וי"א שביעית לא הפסידה כלום.** פירוש בפריחה וחזרה פעם ג' אלא לעולם יקריבו ממנה ה' קינין דג' פרידין פרחו ממנה לכל היותר [ט] נשאר בה י"א פרידין עשה מהן ה' חטאות וה' עולות כיון דבששית אין לה כלום והכא לא גזרינן בפריחה זו כמו בשאר קנין דכיון דאינה מפסדת בפריחה בשום פעם לא גזרו על החזרה אבל אין נראה לפרש לא הפסידה כלום ויקריבו בה ז' חטאות וז' עולות דמאי עביד להו כיון דבקינין אחרים אין בהם כלום [י] דאין זה [י] הלשון דהל"ל נכשרה שביעית בפריחה שלישית שעל ידי פריחה שלישית הוכשרו כל הקינין שבשביעית אלא הלשון משמע לא הפסידה כלום מאת פריחה שלישית והקשה הרב רבינו יעקב מאורלינ"ש היכי אמרת בכל הני קינין משום גזירה ימותו [יא] דאילו בפ' שני שעירי (יומא דף סה:) פריך הש"ס ומשום גזירה ימותו בתמיה ותירץ דהתם לא [יב] קפיד אלא אמאי אינו רועה דכיון דלית ליה תקנתא ברעיה לא הוה לן למימר ימותו משום גזירה אבל הכא בעופות איירי ואין רעיה ופדיון בעופות: **ואם פרח פרידה מן המתות.** שדינה היה למות ונתערב באחרים שדינן ליקרב ימותו כולם: **ד קן סתומה וקן מפורשת.** הך מפורשת איירי שנתערבו שני הפרידין יחד [יג] ואין ידוע איזו חטאת ואיזו עולה כדמוכח בסיפא דקתני או שפרח מן המפורשת לסתומה ראשון ימותו כולם ואי לא נתערבו פרידות המפורשות זה בזה אמאי ימותו אם העולה פרחה החטאת הנשארת תקרב וקן הסתומה יקרבו בה עולה אחת מפני העולה שנתערב בה אלא איירי שנתערבו המפורשות זה בזה ואם נתערב פרידה אחת מן הסתומה לקן המפורשת יקח זוג לשני ויפריש אחד חטאת ואחד עולה והג' שנתערבו יחד ימותו כולם: **חזר.** אחד מן הג' שנתערבו ונתערב עם היחידי [יד] סתומה או תחלת הפריחה נתערב אחד מן המפורשת לסתומה והיינו ראשון דקאמר [טו] בתחלת הפריחה הלך אחד ונתערב לסתומה ימותו כולן דכיון שפרידות המפורשות נתערבו יחד אין קריבין עוד וכי פרח אחד מהן במקום אחר זהו אחד מן המתות שפרח לבין הקריבות וימותו כולן: **ה חטאת מכאן.** פרידה המפורשת לחטאת מצד אחד ופרידה המפורשת לעולה מצד שני ושני פרידין של קן סתומה באמצע פרח מן האמצע פרידה אחת לימין ופרידה אחת לשמאל לא הפסיד כלום דאותו המעורב עם החטאת יקריב חטאת ואותו שעם העולה עולה וכי חזר מן הצדדין אחד מכאן ואחד מכאן ונתערבו יחד אלו ימותו דחטאת ועולה נתערבו יחד אבל אותם שנשארו כל אחד לבדו קריבים כל אחד כדינו: **חזר מן האמצעיים לצדדין ימותו כולן.** דעולה וחטאת נתערבו יחד: **אין מביאין תורין כנגד בני יונה.** דיש [טז] להביא לו מוכתו שניהם ממין אחד ובתורת כהנים מפיק לה מקרא [יז]: **האשה שהביאה חטאתה תור ועולתה בן יונה תכפול ותביא עולתה תור.** ממין החטאת [יח] ואם הביאה עולתה תור וחטאתה בן יונה תביא עולתה בן יונה ממין חטאת דחטאת הוא העיקר: **בן עזאי אומר הכל הולך אחר הראשון.** וכיון שהביאה עולתה תור תחלה תכפול להביא חטאת תור ממין עולתה שקרבה תחלה וקשיא לרבי דמשמע הכא דעולה קרבה שפיר תחלה לחטאת לבן עזאי דקאמר שתכפול חטאת ממין העולה וכן לתנא קמא דאמר תכפול ותביא עולתה ממין חטאת אבל היו ממין אחד כמו שהביאה ראשונה כשרים אע"פ שהעולה קדמה לחטאת וכן מוכח בסמוך [יט] (ומיהו) האשה שהביאה חטאתה ומתה יביאו יורשים עולתה עולתה ומתה לא יביאו יורשים חטאתה דהוי חטאת שמתו בעליה [כ] אבל אי לאו הכי מביאין ואף על פי שקרבה עולתה תחלה ואינו ברים תמיד נשחט (פסחים דף נט.) קאמר וכי תימא בשקרבה עולתו ומי קרבה והאמר מר זה בנה אב שכל מקום חטאת קודמת לעולה ואפילו חטאת העוף לעולת בהמה ומשני שאני מצורע דרחמנא אמר והעלה [כא] כבר פירוש אע"פ דבמצורע כתיב חטאת ברישא גלי לן [כב] דוהעלה לא הוי עיכובא משמע הא בשאר דוכתי דלא כתיב והעלה איכא עיכובא אי קרבה עולה תחלה ותירץ רבינו חיים דבשום דוכתא ליכא עיכובא ובמצורע דאיצטריך למיכתב והעלה משום דכתיב ביה הוייה זאת תהיה תורת וגו' ואמרינן בהקומץ רבה (מנחות דף ט.) דהוי עיכובא והכי פירוש שאני מצורע משאר הוויות [כג] דמצורע דכתיב והעלה אבל בעלמא לא איצטריך לגלות דאינו אלא מצוה:

הדרן עלך קן סתומה

במה דברים אמורים בכהן הנמלך. אפירקא קמא קאי וה"ק בד"א דחטאת שנתערבה בעולה ועולה שנתערבה בחטאת אפילו אחד בריבוא ימותו כולם וכן אחת לזו ושתים לזו (א) ושלש לזו עשר לזו דהמועט כשר כל אלו הדינין בכהן נמלך כלומר לכתחלה נמלך הכהן איך משפטן [כד] אבל בכהן שאינו נמלך ועשה הכל בדעתו בדיעבד ועשה [כה] קן שלם למעלה לאשה אחת [כו] וכן קן שלם למטה לאשה אחת [כז] הילכך כולן למעלה מחלה כשר עולות מחלה פסול חטאות וכן למטה בזה הענין וכו'. משמע בזבחים בפ"פ התערובת (דף עג.) דהאי בד"א דהכא אפירקין קמי מיהו בא' לזו וא' לזו

שיטה מקובצת [א] על תיבות או שפרח נרשם עליהן נקודות להורות כי לפ"ד ראוי למחקו: [ב] תור עולתה תור: [ג] האשה עיין תוס' קדושין (דף יג) תוס' פסחים (דף סא): [ד] רבינו זרחיה הלוי כי נראה לו דמשום גזרה פסול הקן אחת: [ה] כלום אלא מתים אם פרח: [ו] להקריב בחמשית ב' אות ה' נמחק: [ז] שהלכו בששית נעשו כולן: [ח] ד' וכמו כן: [ט] היותר ונשאר בה י"א פרידין ויעשה מהן: [י] זה משמעות הלשון: [יא] ימותו ואילו בפ': [יב] לא פריך אלא אמאי אינו רועה דהתם בבהמה מיירי וכיון דאית: [יג] יחד אחר שהופרשו ואין: [יד] היחידי הנשאר בסתומה: [טו] דקאמר שבתחילת הפריחה כו' ונתערב בסתומה ימותו: [טז] דיש לו להביא חובתו: [יז] מקרא דבעינן קרבן או כולן בני יונה או כולן תורים: [יח] החטאת ובת"כ מפיק לה מקרא דכתיב לחטאת וכיפר משמע כל הכפרה תלויה בחטאת: [יט] בסמוך גבי האשה תיבת מיהו נמחק: [כ] בעליה משמע אבל: [כא] והעלה פירוש תיבת כבר נמחק: [כב] לן והעלה דלא הוי אות ד' נמחק: [כג] משאר הוויות דכתיב בה והעלה: [כד] משפטן דלכתחילה אין לו להקריב בשום חששא אבל: [כה] ועשה ס"א כל התערובות חציו למעלה וחציו למטה אז אמרינן דלמעלה מחצה כשר ומחצה פסול וכן מלמטה דאימר כל קן אשה אחת קריבה למעלה ונמצא החטאת שהיה דינו למטה נפסל וכן באידך: [כו] אחת עולה כשרה וחטאת פסולה: [כז] אחת חטאת כשרה ועולה פסולה הילכך אחת לזו ואחת לזו וכו' ועשה כולן למעלה מחצה כשר דהיינו עולות מחצה פסול דהיינו חטאת:

וכן יונה אחד לחטאת וא' לעולה: **תכפול ותביא עולתה תור.** להביא ממין החטאת ואם לא הקטיר הראשונה אלא לבית הפרפה. ולא מבעיא הביאה חטאתה תחלה דאפילו לבן עזאי הולכים אחר הראשון. אלא אפילו הקריב הכהן את העולה תחלה אפ"ה הולכין אחר החטאת. וכספרא [פ' תזריע פס"ד] דרש לה אחד לעולה ואחד לחטאת וכפר מכאן אמרו אשה שהביאה כו' מדסמוך כפרה לחטאת משמע חטאת עיקר והכל הולך אחריה. משמע דאם הביאה חטאתה ממין עולתה אין צריכה להביא עולה אחרת אע"פ שהקריבה עולה קודם חטאתה וקשה בפ' תמיד נשחט [דף נט.] אמרינן זה בנה אב שכל החטאות קודמין לעולות הבאין עמהן ומשמע דאפילו בדיעבד מדאיצטריך לשויי שאני עולת מצורע דרחמנא אמר והעלה שהעלה כבר ואי דיעבד מייתי ליה שפיר, ותירץ הר"ר חיים דה"ה בעלמא נמי כשר בדיעבד והא דאיצטריך קרא במצורע ה) שם דכתיב ביה הוייה זאת תהיה תורת כדאמרינן פ"ג דמנחות [דף יט. כו.]: **אשה שהביאה חטאתה ומתה יביאו יורשים עולתה.** דעולה דהא חטאת שמתו בעליה למיתה אזלא מינו בהפרישו מחיים כדתנן בפרק במה בהמה לכריתות [דף כו:] הפרים חטאתו ומת לא יביאנו בנו אחריו, והכי איירי דמתניתין דלא יביאו חטאתה. אבל הביאה דמ"ד איירי בכגא הפרישו מחיים וכמ"ד שיעבודא דאורייתא. ויביאו יורשים עולתה דקתני לא שיקריבו החטאת אלא שיקריבו מן הדמים כמו שהקריבו מהמותר חטאת כגון שפרים ב' חטאות למחרת קרבה עולה ה"ב יקריבו מדמי החטאת העולה ת"ל אחד (לעולה ואחד) לחטאת [ואחד לעולה] כלומר מה שהיו ראוים להביא חטאת יביא בדמיה עולה: **הדרן עלך קן סתומה**

א בד"א. פי' בד"א נספקי תערובות של אלו ב' פרקים בכהן נמלך שבא לפני חכם לשאול מה יעשו בהם. ועתה בא לפרש בכהן שאינו נמלך ועשה מדעתו: **אחד לזו ואחד לזו.** הביאו שתי קיני חובה סתומה ונתנו לכהן. אם עשה כולם למעלה נפסלו החטאות. כולן למטה נפסלו העולות והביא כל אחת מה שנפסל לה ואינה צריכה תנאי:

יעיר קינו א) צ"ל וכיון. ב) ואינה עולה. ג) [illegible]

עין משפט נר מצוה

ו א מיי' פ"ז מהל' פסולי המוקדשין הלכה ח:
ז ב מיי' שם פ"ט הל' ו:
ח ג מיי' שם הלכה ז:
ט ד מיי' שם פ"י הל' ח:
י ה מיי' פ"א מהלכות מחוסרי כפרה הל' יג:
א ו מיי' פ"ט מהל' פסולי המוקדשין הלכה ו:
ב ז מיי' שם הלכה ז:

◆

פירוש הרא"ש

וי"א שביעית לא הפסידה כלום. בפריחה אחרונה דאין לגזור הפתא משום אחרונה א) דכיון דכל קדמיה מתות לא שייך למיגזר מידי: **ואם פרח מבין המתות לכולן ימותו.** פי' מבין המתות דעלמא אבל הנך דהכא לא הוה אלא ספק בעלמא כדפרישית. והנך בעלי התערובות יש מהן חייבת קרבן ודאי ויש מהן קרבן ספק. את שחייבת קרבן ודאי תביאנה. ואת שחייבת ספק תשנה להביא יחד ולהתנות. ואת שאינה מולאה את בת זוגה כל השלום בספק תביא ויתנה בשלה נדבה וחטאת אחת תביא על כל ספיקות: **ד קן סתומה.** פי' קן סתומה שלא נתפרש זו חטאת וזו עולה: **וקן מפורשת.** אחר שנתפרש זו חטאת וזו עולה: **ופרח גוזל** מקן סתומה לתוך המפורשת. וע"י שפרח לתוכה גוזל [נכרי] נתבלבלו המפורשת ואינו מכיר עתה איזה החטאת ב): **יקח זוג לשני.** ואלו השלשה ימותו דחטאת ועולה מעורבות יחד. ואם חזר אחד מתוך שלשה לקן ראשונה ג): **או שפרח מן המפורש ראשון.** לסתומה ואינו מכיר הנשאר. אם הוא חטאת או עולה: **כולן ימותו.** שאינו יודע אם עולה נתערבה בקן חובה ויקריב מנין עולות שבקן חובה ד): **ה חטאת מכאן.** פי' מצד אחת יש חטאת ומצד א' יש עולה. ובאמצעיתו קן סתומה. ופרח מקינין סתומה גוזל לכאן וגוזל לכאן: **לא הפסידה כלום.** כאותן התערובות. כי הכהן יקבע אותן שהלכו אצל החטאות לחטאות ואותן שהלכו אצל עולות לעולות: **חזר לאמצע.** אחד מכאן ואחד מכאן או שמור קן אחר לאמצע ואינו יודע אם מצד א' מור או מצ' לצדין מור: **ימותו.** דספיקא לתומרא: **חזר ופרח מן האמצע לצדדין.** ה"ג ומה שכתוב במשניות או שפרח א"א לפרשו דאינו פרח תחילה מן האמצעי לצדדין כבר שנינו דלא הפסיד כלום. והראב"ד פי' חזר לצד אחד ואין אנו יודעים לאיזה חזר או שפרח מן האמצעי לב' צדדין וזו ואצ"ל זו קתני: **אין מביאין.** פי' אין מביאין תורין כנגד בני יונה דכתיב שני תורים או שני בני יונה אחד לחטאת ואחד לעולה אבל לא תור ובן יונה אחד לחטאת וא' לעולה. הפרפה. ולא מבעיא הביאה חטאתה תחלה ... מדסמוך כפרה לחטאת משמע ...

מסורת הש"ס

א) קדושין יג: מנחות ד: זבחים ה. ב) [זבחים עג:]. ג) ואותן ג' שנתערבו בה אחרים ראוין הם להקרב כולם בין עולות בין חטאות שבכל פעם שבא לא אחד היה בא ממקום שראוי להקריב בין עולה בין חטאת. חי"ע.

◆

הגהות הב"ח

(א) מפרש ד"ה במה דברים אמורים וכו' ושלש לזו דמועט כשר. כצ"ל ותיבות עשר לזו נמחק:

◆

פירוש הרא"ש

דורון הוא וקרבנה לאחר מיתה ופליגי בה רב ושמואל בקידושין [דף יג: וש"נ רב יהודה אמר שמואל] ור' יוחנן ור"ל חד מוקי לה כשהפרישתה מחיים. דאילו לא הפרישתה לא היו היורשים מחוייבים להביא דשעבודא לאו דאורייתא וכמלוה ע"פ הוה. וחד אמר אפילו לא הפרישתה מחיים מחוייבים היורשים להביאו דמלוה הכתובה בתורה ככתובה בשטר דמיא: **לא יביאו יורשים חטאתה.** דאין כפרה למתים הלכתא גמיר לה דחטאת שמתה בעליה למיתה אזלא. ובת"כ [פ' תזריע פס"ד] תני מנין שאם הביאה עולתה ומתה שיביאו היורשים חטאתה ת"ל ו) א' לעולה ואחד לחטאת. והר"ר יעקב מאורלינ"ש היה רוצה לתרץ דהתם איירי בעוף וגמירי דאין חטאת העוף מתה כמו דאין חטאת ליגור מתה ופרש"י משום דחמשה חטאות המתות לימי כולהו בציבור דאין הציבור מתים. והכי גמירי להו דלא נסיגי אלא במקום דשייכי כולהו (בציבור) ועוף נמי לא שייך ביה תמורה. וקשה לי דאמרינן סתם ספרא ר' יהודה ז) ואיהו סבר דיש תמורה בעוף וי"ל כשפל זה לא היה צריך למזור דאכתי לא שייך כולהו בעוף דל"ש ביה ולד חטאת ועברה שנתה. ור"י אומר דגירסת ת"כ שבספרא היא וכן היא כתובה ח) אחד לעולה ואחד לחטאת שאם הביאה חטאתה ומתה מביאים יורשים עולתה ומנין שאם הביאה עולתה ומתה שיביאו היורשים חטאתה ת"ל אחד לחטאת ואחד לעולה. ושיטתו הוא דהיכי שמעינן מהאי קרא דיביאו חטאת אחר מיתה היכא דקרבה עולה מחיים הא בקרא כתיב חטאת תחילה. אלא כך יש להיות הגירסא. יכול שאם הביאה עולתה ומתה שיביאו היורשים חטאתה ת"ל א' לחטאת פירוש שחטאת מקדום לעולה ואסמכתא בעלמא היא דחמש חטאות מתות גמרא גמירי להו. והריב"א מקיים הגירסא

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com